

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **L. B.**
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Ing. Pavlou Buxbaumovou
sídlem Masarykovo náměstí 37, 783 91 Uničov

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2021, č. j. X, ve věci průkazu
zdravotního postižení

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2021, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému
k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci k rukám advokátky Mgr. Ing. Pavly Buxbaumové
náhradu nákladů řízení ve výši 4 719 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci (dále jen „úřad práce“) ze dne 26. 11. 2020, č. j. X. Tímto rozhodnutím úřad práce v řízení zahájeném z úřední moci žalobci přiznal nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“ ode dne 12. 10. 2020 do 28. 11. 2022.
2. **Žalobce v žalobě** namítal skutečnosti z řízení o příspěvku na péči, tedy že podkladem napadeného rozhodnutí je posudek ze dne 10. 3. 2020, podle kterého žalobce trpí lehkou mentální retardací. Naopak, podle posudků ze dnů 1. 1. 2020 a 6. 2. 2020 žalobce má středně těžkou mentální retardaci. Stav žalobce se přitom nijak nezměnil. I podle zprávy

ze dne 16. 1. 2020 není tendence ke zlepšování příznaků. Správní orgán se nezabýval tím, že žalobce je náhle schopen zvládat to, co dříve nezvládl. Posudek ze dne 10. 3. 2020 je plný tvrzení, která nevycházejí z podkladů, ze kterých posudek čerpal. Posudek zdůrazňuje pouze ty skutečnosti, které se hodí k jeho závěrům a odporuje judikatuře správních soudů. K posudku ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením žalobce namítal, že je velmi strohý a své závěry řádně nezduodňuje. Žalobce zdůraznil, že trpí středně těžkou mentální retardací a podle zprávy psychologa ze dne 12. 11. 2020 má žalobce CIQ 42. Žalovaný se nevypořádal s lékařskými zprávami, podle kterých nelze očekávat zlepšení stavu a přitom podle žalovaného náhle došlo ke změně, která vyústila ve vydání napadeného rozhodnutí. Žalobce doložil řadu lékařských zpráv a zpráv psychologů. Žalobce v podání ze dne 7. 10. 2021 uvedl a rozhodnutím úřadu práce ze dne 5. 8. 2021 doložil, že mu byl zvýšen příspěvek na péči z 3 300 Kč na 13 900 Kč od března 2021. Žalobce sdělil v podání ze dne 24. 11. 2021, že podle zprávy ze dne 5. 10. 2021 u něj jde o dětský autismus, středně těžkou mentální retardaci s projevy v pásmu těžké mentální retardace, o poruchy aktivity a pozornosti, poruchy chování, sebepoškozování, afektivní až panickou poruchu chování, poruchy nervosvalové koordinace atd. Žalobce k podání doložil rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Olomouci ze dne 5. 11. 2021, č. j. 449155/21/OL, kterým byl žalobci přiznán průkaz osoby zdravotně postižené označený symbolem „ZTP/P“ ode dne 1. 9. 2021 do 28. 11. 2022.

3. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** poukázal na to, že úřad práce žalobci přiznal průkaz ZTP/P ode dne 12. 10. 2018 do 28. 11. 2022. Z podnětu Okresní správy sociálního zabezpečení Olomouc (dále jen „OSSZ“) úřad práce zahájil řízení z moci úřední a přiznal žalobci průkaz ZTP. Žalobce v žalobě brojí proti řízení ve věci příspěvku na péči a jeho námitky se mívají s napadeným rozhodnutím. Řízení o příspěvku na péči se řídí jinou právní úpravou. K tvrzení o CIQ 42 žalovaný odkázal na vyšetření ze dne 13. 4. 2018, podle kterého je CIQ žalobce 52, jedná se tedy o lehkou mentální retardaci. Pokud další lékařské zprávy přebírají slovní hodnocení a nedošlo k novému cílenému vyšetření, nelze takové slovní hodnocení akceptovat.
4. **Krajský soud přezkoumal** v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
5. Soud ověřil **ze správního spisu** z napadeného rozhodnutí, že žalovaný vycházel při rozhodování především z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále jen „posudková komise“) ze dne 2. 2. 2021. Z něho vyplývalo, že IQ žalobce je podle odborných vyšetření 52 a spadá do pásma lehké mentální retardace, resp. jeho dolního pásma a blíží se hranici IQ 50. Nejde o středně těžkou, těžkou nebo hlubokou mentální retardaci a nejde o podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni zvláště těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení pohyblivosti a orientace. IQ není nižší než 50 bodů a nejde o psychické postižení se ztrátou duševních kompetencí, s neschopností komunikace a orientace, u těžkého stupně autistické poruchy s těžkou poruchou verbální a nonverbální komunikace, těžce abnormálním nebo rušivým chováním s minimální odpovědí nebo těžce abnormální reakcí na sociální stimulaci okolí a nejde ani o zdravotní stav, který by byl z funkčního hlediska s těmito stavy srovnatelný.

6. Soud předesílá, že se již zabýval několika věcmi žalobce pod sp. zn. 72 Ad 9/2018, sp. zn. 72 Ad 21/2020 a sp. zn. 72 Ad 20/2021. Všechny se týkaly příspěvku na péči a soudní řízení správní bylo ukončeno vždy zrušením napadených rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, resp. pro vady řízení z důvodu rozporů mezi podklady rozhodnutí. Pro stručnost soud odkazuje na znění rozsudků ve vyjmenovaných věcech, všechna dostupná na www.nssoud.cz.
7. Soud k projednávané věci připojil spisy nerozhodnutých věcí o příspěvku na péči sp. zn. 72 Ad 23/2022 a sp. zn. 72 Ad 38/2022. Ze spisu zn. 72 Ad 38/2022 byla soudu známa zpráva z psychologického vyšetření Fakultní nemocnice Olomouc, Mgr. H., ze dne 3. 6. 2022, kterou soud založil do spisu v projednávané věci.
8. **Soud při jednání provedl dokazování** rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Olomouci ze dne 5. 11. 2021, č. j. 449155/21/OL a zprávou z psychologického vyšetření Fakultní nemocnice Olomouc, Mgr. H., ze dne 3. 6. 2022, která zahrnuje odkaz na vyšetření z listopadu 2020 se závěrem o středně těžké mentální retardaci s CIQ 40, velmi nerovnoměrným profilem intelektu a úplné absenci využití dovedností v realitě.
9. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Žalobce se domáhal přiznání průkazu ZTP/P. Podle § 34 odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb., poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen zákon č. 329/2011 Sb.), „nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem "ZTP/P" (průkaz ZTP/P) má osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra. Zvlášť těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvlášť těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu není schopna samostatné orientace v exteriéru.“
11. Podle přílohy č. 4 bodu 3 písm. l) vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „vyhláška č. 388/2011 Sb.“) „za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni zvlášť těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení pohyblivosti a orientace lze považovat střední, těžkou nebo hlubokou mentální retardaci nebo demenci, je-li IQ nižší než 50.“
12. Spornou otázkou v posuzované věci bylo, jestli úřad práce a žalovaný zjistily skutkový a právní stav v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“) tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti a jestli IQ žalobce je nižší než 50 a jakým stupněm retardace trpí.
13. Soud zjistil dokazováním při jednání z rozhodnutí úřadu práce ze dne 5. 11. 2021, č. j. 449155/21/OL, že úřad práce žalobci přiznal průkaz ZTP/P na období od 1. 9. 2021 do 28. 11. 2022 podle § 34 odst. 3 zákona 329/2011 Sb., protože u žalobce byl prokázán stav podle přílohy č. 4 bodu 3 písm. l) vyhlášky č. 388/2011 Sb., tj. podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni zvlášť těžkého funkčního postižení nebo

úplného postižení pohyblivosti a orientace, tedy střední, těžkou nebo hlubokou mentální retardaci nebo demenci, je-li IQ nižší než 50. Úřad práce rozhodnutí odůvodnil tím, že podle posudkového závěru šlo u žalobce o podstatné omezení orientace, a to na úrovni úplného funkčního postižení, neboť žalobce je zcela dezorientován časem a místem v exteriéru a převážně nekomunikuje.

14. Soud zjistil ze zprávy z psychologického vyšetření Fakultní nemocnice Olomouc, Mgr. H., ze dne 3. 6. 2022, že odkazuje na vyšetření z listopadu 2020 se závěrem o středně těžké mentální retardaci s CIQ 40, velmi nerovnoměrný profil intelektu a úplnou absenci využití dovedností v realitě.
15. Pochybnosti vzbuzuje také to, že do tohoto rozhodnutí soudu zde existovala dvě účinná a pravomocná rozhodnutí o průkazu osoby se zdravotním postižením na období od 1. 9. 2021 do 28. 11. 2022 – napadené rozhodnutí na období od 12. 10. 2020 do 28. 11. 2022 a rozhodnutí ze dne 5. 11. 2022 na dobu od 1. 9. 2021 do 28. 11. 2022.
16. V posuzovaném případě pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu vyvstaly ze souhrnu důkazů, které byly v rozporu. Z napadeného rozhodnutí a posudku posudkové komise ze dne 2. 2. 2021 se podává, že důvodem zamítnutí žádosti bylo zjištění, že IQ žalobce není nižší než 50 bodů a že u něj šlo ke dni vydání napadeného rozhodnutí o lehkou mentální retardaci. Je zde tedy důkaz, který podporuje skutkový a právní závěr žalovaného na straně jedné (a to posudek posudkové komise ze dne 2. 2. 2021), avšak jsou zde důkazy, které tento skutkový a právní závěr vyvracejí. Nejde jen o listiny, které nyní soud provedl jako důkazy při svém jednání, ale jde o zdravotnickou dokumentaci, kterou měly úřad práce a žalovaný k dispozici, jak vyplynulo z předcházejících řízení, které soud cituje dále. Úřad práce a žalovaný nezjistily skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 a § 50 a násl. správního řádu.
17. Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumává napadené rozhodnutí ke dni jeho vydání, v posuzovaném případě ke dni 22. 2. 2021. K důkazům pozdějšího data může soud přihlídnout jedině tehdy, obsahují-li skutečnosti, které spadají do minulosti, do rozhodného období, tedy do období před datem 22. 2. 2021. Tak tomu v posuzovaném případě bylo u zprávy z psychologického vyšetření Fakultní nemocnice Olomouc, Mgr. H., ze dne 3. 6. 2022, která zahrnuje odkaz na vyšetření z listopadu 2020. Další pochybnosti vzbuzuje skutečnost, že žalobci byly v průběhu času s rozdílnými odůvodněními přiznávány průkazy osoby zdravotně postižené s různými symboly, aniž by v napadených rozhodnutích bylo dostačujícím způsobem odůvodněno, že by se pro období od 12. 10. 2020 do 1. 9. 2021 stav žalobce relevantním způsobem změnil, tj. že by se stupeň mentální retardace včetně IQ vylepšily, a to přesně na období od 12. 10. 2020 do 1. 9. 2021. Takový skutkový závěr není podložen žádným vyšetřením. Žalobci byl na žádost podle správního spisu průkaz ZTP/P přiznan rozhodnutím úřadu práce ze dne 16. 4. 2018 od 1. 2. 2018 do 28. 11. 2022. Úřad práce v řízení z moci úřední rozhodnutím ze dne 26. 11. 2020 přiznal žalobci průkaz ZTP od 12. 10. 2020 do 28. 11. 2022 (jde o napadené rozhodnutí). Úřad práce poté přiznal žalobci na žádost průkaz ZTP/P rozhodnutím ze dne 5. 11. 2021 od 1. 9. 2021 do 28. 11. 2022.
18. Žalovaný má pravdu, že obecně řízení o příspěvku na péči a řízení o průkazu osoby zdravotně postižené jsou různá a řídí se odlišnou právní úpravou. Avšak právě v posuzovaném případě je významné IQ žalobce a stupeň mentální retardace žalobce, které se prokazovaly i v řízeních o příspěvku na péči. V posuzované věci ukládá vyhláška č.

388/2011 Sb. v příloze č. 4 bodě 3 písm. l) správním orgánům povinnost prokázat, jestli IQ žadatele je nižší než 50 bodů a jakým stupněm retardace trpí.

19. Soudu je známo z věci sp. zn. 72 Ad 20/2021, že podle posudku OSSZ Olomouc ze dne 12. 7. 2021 byl žalobce od 17. 3. 2021 posouzen jako osoba ve III. stupni závislosti (těžká závislost), protože nezvládal šest ZŽP (orientaci, komunikaci, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví a osobní aktivity). Posudkový lékař odůvodnil odlišné posouzení oproti posudku posudkové komise ze dne 2. 2. 2021 technickou závadou. Posudková komise vycházela ze zprávy psycholožky Mgr. H. v kopii, kde chyběl kvůli posunu papíru řádek s uvedeným údajem cIQ=42. Posudkový lékař dále uvedl, že hodnota IQ je orientační a že podle zprávy psycholožky se středně těžká mentální retardace u žalobce řeší od roku 2017 z různých úhlů pohledu, ale „poplatným lehké mentální retardaci a komorbiditám“. Posudkový lékař považoval za seriózní úspěch, že se psycholožce podařilo „vyadministrovat škálu“ pro přiznání středně těžké mentální retardace s cIQ=42, protože to se mnohým psychologům vůbec nepodaří. U žalobce byla v řeči vývojová dysfázie a rozmluvil se až kolem čtvrtého roku. Dokáže zopakovat věty po ostatních, ale je asi 20 – 30 slov, kterým opravdu rozumí. Toto je ale těžký deficit pojmové paměti. S tím souvisí deficit konstruktivní paměti. I posudkový lékař musí nahlédnout do publikace psychiatrie, když narazí na rozpory. V přehledu vývoje řeči je uvedeno, že normální dítě ve věku 12 – 18 měsíců užívá asi 20 slov a 150 slovům rozumí. Ve věku 18 – 24 měsíců používá krátké věty o dvou slovech a reaguje na jednoduché větné celky. Ve věku 24 – 36 měsíců slovník rozšiřuje na 270 slov a asi na tisíc slov ve třech letech. To ale u žalobce není a trvá těžký deficit pojmové paměti a s tím souvisí konstruktivní paměť. ... Posuzujeme-li komplexně všechny psychiatrické komorbidity, tj. středně těžkou mentální retardaci s cIQ=42, nízkofunkční autismus, ADHD, afektivní až panickou poruchu v chování, tak jejich funkční využití v realitě odpovídá střednímu pásmu mentální retardace. Podle psychologa se při nízkofunkčním autismu nedá předpokládat skokový vývoj dovedností. Navíc by tomu bránil těžký deficit pojmové paměti a s tím související deficit konstruktivní paměti.
20. Z provedeného dokazování ve věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 vyplynulo, že středně těžkou mentální retardaci zmiňovaly zprávy psycholožky PhDr. V. ze dne 13. 4. 2018, zprávy psychiatricky MUDr. L. ze dnů 27. 11. 2019 a 6. 10. 2020 a zpráva Speciálního pedagogického centra z června 2017. Podle posudku OSSZ Olomouc ze dne 12. 7. 2021 středně těžká mentální retardace se řeší už od roku 2017.
21. Soud po dokazování provedeném v tomto řízení, s přihlédnutím ke skutečnostem známým z řízení ve věci sp. zn. 72 Ad 20/2021, dospěl k závěru, že stěžejní důkaz – posudek posudkové komise ze dne 2. 2. 2021 nebyl úplný, protože nevycházel z úplné zdravotnické dokumentace, která byla žalovanému známa z předcházejících a souvisejících shora citovaných řízení a proto nebyl posudek přesvědčivý a bezrozporný a tudíž způsobilý být podkladem a klíčovým důkazem ve věci. Žalovaný po shromáždění úplné zdravotnické dokumentace, s případným vyžádáním podkladů (vyšetření) pro závěr psychologa o výši IQ v rozhodném období vyžádá v řízení od stejné posudkové komise doplňující posudek, příp. podle stavu řízení srovnávací posudek jiné posudkové komise.
22. Žalovaný v dalším řízení přihlédne i k novější, aktuální zdravotnické dokumentaci a případným změnám ve zdravotním stavu žalobce v průběhu času. Pro rozhodování správního orgánu je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí (srov. rozsudek NSS č. j. 1 As 165/2018-14, bod 18).

23. Po provedeném dokazování žalovaný přihlédne v posuzované věci případně i k zásadě v pochybnostech ve prospěch žadatele – *in dubio pro libertate*, pokud nebude možné určit jednoznačně stupeň mentální retardace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2013, č. j. 6 Ads 45/2013-25).
24. Soud se vzhledem k procesní situaci nezabýval ostatními žalobními námitkami a navrhanými důkazy, které žalobce může uplatnit v dalším správním řízení.
25. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán. Protože soud zrušil rozhodnutí správního orgánu ve věci, v níž sám prováděl dokazování, zahrne správní orgán v dalším řízení tyto důkazy mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
26. Žalovaný, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o žalobě. Žalobce měl naopak ve věci plný úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).
27. V řízení o žalobě byl žalobce zastoupený advokátkou. Ze spisu soud zjistil, že advokátka učinila ve věci tři úkony právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb, podání žaloby a vyjádření se zasláním rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Olomouci ze dne 5. 11. 2021, č. j. 449155/21/OL, které bylo provedeno jako důkaz při jednání soudu (§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Za provedené účelné úkony právní služby náleží advokátce mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkony právní služby tedy advokátce náleží 3 900 Kč. Vzhledem k tomu, že advokátka žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží k nákladům řízení podle § 57 odst. 2 s. ř. s. částka, která odpovídá sazbě daně 21 % a která činí 819 Kč. Celková částka nákladů řízení činí 4 719 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 20. října 2022

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně

